

Esiopetuksesta velvoittavaa 1.8. alkaen

Esiopetuksen velvoittavuutta koskeva muutos tuli voimaan vuoden 2015 alusta. Lakia (1040/2014) sovelletaan 1.8.2015 lukien. Lain mukaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Lain tavoitteena on parantaa lasten oppimisedellytyksiä ja siten lisätä koulutuksellista tasa-arvoa saamalla esiopetuksen piiriin ne noin 1 200 esiopetusikäistä lasta, jotka eivät ole osallistuneet maksuttomaan esiopetukseen. Muutos korostaa lapsen oikeutta esiopetukseen ja oppimisen ja kehityksen kannalta tärkeisiin tukitoimiin. Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietinnön (SiVM 11/2014 vp) mukaan esiopetuksen velvoittavuutta koskeva muutos ei muuta esiopetuksen sisällöllisiä peruseriaatteita. Muutoksen tavoitteena ei ollut lisätä esiopetuksen järjestämiseen liittyvää hallinnollista työtä ja sitä kautta lisätä esiopetuksen järjestäjien tehtäviä.

Laki noudattaa samaa ajatusta kuin oppivelvollisuuden suorittaminen eli osallistuminen esiopetukseen ei ole pakollista, vaan vanhemmat voivat myös itse järjestää lapsen opetuksen ja kasvatuksen niin, että esiopetukselle opetussuunnitelman perusteissa (OPH 2010 ja 2014) asetetut tavoitteet saavutetaan. Huoltaja vastaa lapsen osallistumisesta muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Lapsen asuinkunnalla ei ole velvollisuutta valvoa toimintaa, eikä lapsen osallistumista siihen.

Esiopetuksen velvoittavuutta koskeva lainsäädännön muutos ei muuttanut pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten esiopetuksen järjestämistä. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen on osallistuttava esiopetukseen oppivelvollisuuden alkamisvuonna ja hänellä on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona hän täyttää viisi vuotta.

Esiopetukseen osallistuminen ei saisi aiheuttaa lapselle ja vanhemmille kohtuuttoman pitkiä kuljetusmatkoja tai päivän aikana hankalasti järjestettäviä siirtymisiä esiopetuksen ja päivähoidon välillä eikä pidentää lapsen esiopetus- ja hoitopäivää kohtuuttomasti. Erityistä huomiota tulee kohdistaa vuorohoidossa annettavaan esiopetukseen. Vuorohoidossa olevat esiopetusikäiset lapset ovat erityinen ryhmä, jonka esiopetus on usein järjestettävä yksilöllisesti. Esiopetuksen järjestäjän on huolehdittava vuorohoidossa olevien lasten esiopetuksen järjestämisestä lapsen edun mukaisesti niin, että lapsen esiopetus- ja päivähoitopäivästä ei muodostu kohtuuttoman pitkä ja rasittava.

Esiopetuksessa olevan lapsen tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Huoltajille on tärkeää tiedottaa esiopetuksen tavoitteista ja toiminnasta sekä säännöllisen osallistumisen merkityksestä. Koska esiopetus ei ole osa oppivelvollisuutta ja koska esiopetus ei vaikuta lapsen oikeuteen päästä perusopetukseen, voidaan riittävänä pitää, että huoltajat ilmoittavat sairauspoissaoloista sekä sopivat muista syistä johtuvista poissaoloista esiopetusyksikön kanssa.

Opetuksen järjestäjä voi opetussuunnitelmassaan päättää esiopetuksessa olevalle lapselle annettavasta osallistumistodistuksesta. Todistuksella ei ole vaikutusta lapsen koulunkäyntiin esiopetuksen jälkeen.

Lisätietoja: opetusneuvos Heli Nederström (OKM), puh. 02953 30122